

Overzicht van de wijzigingen in de lijst van Nederlandse kevers (1987-1999) (Coleoptera)

OSCAR VORST & HANS HUIJBREGTS

VORST, O. & J. HUIJBREGTS, 2001. REVIEW OF CHANGES IN THE LIST OF DUTCH BEETLES (1987-1999) (COLEOPTERA). – *ENT. BER., AMST.* 61 (6): 80-88.

Abstract: Additions to and deletions from the Dutch coleopterous fauna arising from publications in the years 1987-1999 are summarised. During this period the number of beetle taxa known to occur in The Netherlands increased with 91 to a total of 4044, encompassing 4041 valid species.

Oscar Vorst, Poortstraat 55, 3572 HD Utrecht.
Hans Huijbregts, Lienplantsoen 60, 2264 MC Leidschendam.

Het onderstaande overzicht geeft een samenvatting van de gepubliceerde veranderingen in de lijst van Nederlandse kevers over de periode 1987-1999. Het is een vervolg op de beide lijsten van Huijbregts & Krikken (1985, 1988) die alle wijzigingen sinds de publicatie van de lijst van Brakman (1966) tot en met 1986 behandelen. Daarnaast worden ook enkele aanvullingen uit de voorgaande periode gemeld. Tezamen met bovenstaande werken vormt dit een beknopt recent overzicht over de Nederlandse keverfauna. De vele, niet zelden terloops in buitenlandse publikaties vermelde, wijzigingen in de keverfauna sinds de publicatie van de catalogus van Brakman worden zo ontsloten. Dit in afwachting van het verschijnen van een nieuwe catalogus van de Nederlandse kevers, hetgeen nog wel enkele jaren zal duren.

In tegenstelling tot de beide eerdere aanvullingen (Huijbregts & Krikken, 1985, 1988) zijn vermeldingen die op import-soorten berusten niet opgenomen; alleen ingeburgerde soorten zijn vermeld. Voorwaarde is dat een soort zich op eigen kracht, d.w.z. zonder hernieuwde introducties, kan handhaven, hetzij buiten- dan wel binnenshuis. Een soort kan eerst als import gemeld zijn (× in de terminologie van Brakman) en pas later als ingeburgerd (f.n.sp.).

Er worden drie verschillende typen mutaties onderscheiden:

i) toevoegingen: een (onder)soort is niet eer-

der als ingeburgerd element van onze fauna gemeld (f.n.(s)sp.).

ii) misidentificaties: een soort dient afgevoerd te worden omdat aannemelijk is dat alle vermeldingen het gevolg zijn van determinatiefouten. De kevers behoren tot een ander taxon (taxa), al dan niet eerder als inheems herkend (misident.); ook etiketterfouten worden tot deze categorie gerekend.

iii) samenvoegingen: twee (of meer) inlandse taxa worden niet langer onderscheiden en zijn samengevoegd, waardoor er één taxon komt te vervallen (samengev.). De naam van het nieuwe taxon wordt gegeven.

Veranderingen waarbij het aantal taxa gelijk gebleven is, zoals de opwaardering van ondersoorten tot soorten of andersom, zijn niet opgenomen. Ook nomenclatorische veranderingen, slechts resulterend in naamswijzigingen zijn onbesproken gelaten.

De taxa zijn opgenomen onder de huidige gangbare naam (categorie i & ii); de gesynonymiseerde taxa uit categorie iii (samengevoegd) onder de laatst gebruikelijke naam. Daar waar deze naam afwijkt van die in Brakman (1966) of de genoemde publicaties, zijn deze laatste als synoniem vermeld. Publicaties uit categorie i of iii waarin taxa niet expliciet als nieuw voor de Nederlandse fauna worden aan- respectievelijk afgemeld, zijn cursief weergegeven. Dit laatste is bijvoorbeeld mogelijk als een soort onvermeld blijft

in een catalogus. Bij de af te voeren taxa is tevens het nummer vermeld waaronder betreffende soort in de lijst van Brakman te vinden is (Br 0000). De familie-indeling en de volgorde van de taxa is volgens het bekende seriewerk *Die Käfer Mitteleuropas*.

Een aantal gemelde soorten wordt voorzichtigheidshalve (voorlopig) niet tot de Nederlandse fauna gerekend aangezien de kans groot is dat betreffende soorten niet ingeburgerd zijn. Het gaat hier om eenmalige waarnemingen van soorten ver buiten het tot nu toe bekende areaal. Het betreft: *Buprestis novemmaculata* Linnaeus (Teunissen, 1997; Buprestidae), *Anthaxia sepulchralis* (Fabricius) (Teunissen, 1997, als *A. sepulcharis*; Buprestidae), *Nephus includens* Kirsch (Katschak, 1989; Fürsch, 1992; Coccinellidae), *Stromatium fulvum* (Villers) (Sterrenburg, 1989b; Cerambycidae) en *Chlorophorus varius* (Müller) (Teunissen, 1998; Cerambycidae). Op *Nephus includens* na gaat het bovendien om soorten die als larve in hout leven, en dus makkelijk versleept worden.

Een terloopse vermelding van de cryptophagide *Cryptophagus intermedius* Bruce voor ons land ('Holland') in een determinatietabel tot de Midden-Europese soorten (Reška, 1994) werd niet overgenomen omdat precieze vindplaatsgegevens niet gegeven worden. Bovendien blijft Denemarken, waar de typelokaliteit Bognæs ligt, in deze publicatie onvermeld; dit duidt op een mogelijke verwisseling.

Alles bij elkaar is de lijst de afgelopen dertien jaar met netto 91 taxa gegroeid. In het totaal zijn er nu 4044 kevertaxa (soorten en ondersoorten) uit Nederland gemeld, behorend tot 4041 soorten.

CARABIDAE

Asaphidion curtum (Heyden)

f.n.sp.: Muilwijk & Heijerman, 1991: 145

Asaphidion stierlini (Heyden)

f.n.sp.: Heijerman & Muilwijk, 1992: 13

[*Harpalus progrediens* Schauberger]

f.n.sp.: Sterrenburg, 1989a: 83

misident.: Turin, 2000: 25

[*Harpalus sulphuripes* Germar]

f.n.sp.: Boeken, 1987: 125; Gijzen, 1988: 3

misident.: Turin, 2000: 25

[*Harpalus subcylindricus* Dejean]

f.n.sp.: Turin, 1985: 73; Boeken, 1987: 128

misident.: Turin, 1990: 68; Turin, 2000: 23

[*Ophonus diffinis* (Dejean)] – Br 167

Harpalus diffinis Dejean

misident.: Alders, 1989: 40

Ophonus ardosiacus (Lutschnik)

f.n.sp.: Alders, 1989: 40

[*Ophonus schaubergerianus* Puel] – Br 171

Harpalus rufibarbis Redtenbacher

misident.: Turin & Penterman, 1985: 41;

Boeken, 1987: 115; Turin, 1990: 71

[*Ophonus parallelus* (Dejean)] – Br 176

Harpalus zigzag auct. nec (Costa)

misident.: Turin & Penterman, 1985: 41;

Boeken, 1987: 119; Turin, 1990: 71

Pterostichus rhaeticus Heer

f.n.sp.: Boeken, 1987: 76

Amara pseudocommunis Burakowski

samengev.: *Amara communis* (Panzer)

ref.: Hieke, 1973: 83; Lindroth, 1986: 310

zie echter ook Turin, 2000: 415

DYTISCIDAE

Deronectes platynotus (Germar)

f.n.sp.: Cuppen, 1988: 113

HYDRAENIDAE

Hydraena assimilis Rey

f.n.sp.: Jäch, 1988: 132; Cuppen, 1989: 4

[*Hydraena nigrita* Germar] – Br 510

misident.: Cuppen, 1989: 4

Hydraena belgica d'Orchymont

f.n.sp.: Cuppen, 1989: 4

HYDROCHIDAE

Hydrochus megaphallus Van Berge Henegouwen

f.n.sp.: Van Berge Henegouwen, 1988: 18

HELOPHORIDAE

[*Helophorus maritimus* Rey] – Br 535ssp

Helophorus aquaticus maritimus Rey

misident.: Van Nieuwerkerken, 1982: 23;

Drost, 1992a: 192

Helophorus aquaticus (Linnaeus)

f.n.sp.: Drost, 1992a: 192

Helophorus croaticus Kuwert

f.n.sp.: Drost, 1989: 2

HYDROPHILIDAE

Sphaeridium marginatum Fabricius

f.n.sp.: Vorst et al., 1999: 7

Anacaena lutescens (Stephens)

f.n.sp.: Van Berge Henegouwen, 1986: 400

Enochrus fuscipennis (Thomson)

f.n.sp.: Van Berge Henegouwen, 1992: 216

Berosus hispanicus Küster

f.n.sp.: Schödl, 1993: 210

Berosus fulvus Kuwert

f.n.sp.: Cuppen & Van Maanen, 1998: 214

HISTERIDAE

- Hololepta plana* (Sulzer)
f.n.sp.: Poot-Van der Gaarden &
Poot, 1977: 76; Kanaar, 1979a: 25; 1979b: 37

CHOLEVIDAE

- Ptomophagus sericatus* (Chaudoir)
f.n.sp.: Schilthuizen, 1989: 61
[*Choleva nivalis* (Kraatz)] – Br 655
misident.: Schilthuizen, 1989: 61
[*Choleva sturmi* Brisout] – Br 661
misident.: Schilthuizen, 1989: 61

SCYDMAENIDAE

- [*Neuraphes carinatus* (Mulsant)] – Br 757
misident.: Vorst, 1997: 187
Neuraphes imitator Blattny
f.n.sp.: Vorst, 1997: 188
Neuraphes ruthenus Machulka
f.n.sp.: Vorst, 1997: 189
Neuraphes plicicollis Reitter
f.n.sp.: Vorst, 1988: 162
Scydmorephes helvolus (Schaum)
f.n.sp.: Vorst, 1997: 189
Euconnus claviger (Müller & Kunze)
f.n.sp.: Vorst, 1997: 191

PTILIIDAE

- Ptilium affine* Erichson
f.n.sp.: Besuchet, 1971: 322; 1976: 60
Ptinella britannica Matthews
f.n.sp.: Besuchet, 1971: 330; 1976: 67
Ptinella errabunda Johnson
f.n.sp.: Vorst, 1993: 174
Acrotrichis silvatica Rosskothén
f.n.sp.: Vorst & Cuppen, 1996: 61
Acrotrichis rugulosa Rosskothén
f.n.sp.: Sundt, 1971: 337

STAPHYLINIDAE

- Anotylus mutator* (Lohse)
f.n.sp.: Vorst & Huijbregts, 1998: 155
Stenus proditor Erichson
f.n.sp.: Van Stuivenberg, 1997: 3, 19
[*Stenus rogeri* Kraatz] – Br 1002
samengev.: *Stenus providus* Erichson
ref.: Puthz, 1974: 313
[*Stenus foraminosus* Erichson] – Br 1012
samengev.: *Stenus atratulus* Erichson
ref.: Puthz, 1972: 151
[*Stenus incanus* Erichson] – Br 1020
misident.: Van Stuivenberg, 1997: 3
Stenus assequens Rey
f.n.sp.: Van Stuivenberg, 1997: 3, 32
Stenus oscillator Rye
f.n.sp.: Van Stuivenberg, 1997: 3, 38
Stenus ludyi Fauvel
f.n.sp.: Van Stuivenberg, 1997: 3, 49
Ochtheophilum collare (Reitter)
f.n.sp.: Vorst, 1995a: 73

- Othius laeviusculus* Stephens
f.n.sp.: Vorst, 1996a: 104
Erichsonius ytenensis (Sharp)
f.n.sp.: Uhlig & Sterrenburg, 1990: 172
Philonthus alpinus Eppelsheim
f.n.sp.: Vorst, 1992: 101
Lordithon pulchellus (Mannerheim)
f.n.sp.: Drost, 1999: 171
Sepedophilus nigripennis (Stephens)
Sepedophilus lividus (Erichson)
f.n.sp.: Sterrenburg, 1997: 27
zie ook Everts, 1898: 260 [als *Conurus
pedicularius ras lividus*]
[*Tachyporus abdominalis* (Fabricius)] – Br 1332
misident.: Sterrenburg, 1997: 27
[*Tachyporus formosus* Matthews] – Br 1334
misident.: Sterrenburg, 1997: 27
Tachyporus pallidus Sharp
f.n.sp.: Sterrenburg & Schülke, 1997: 22
Tachyporus dispar (Paykull)
f.n.sp.: Sterrenburg, 1992: 77
Tachyporus quadriscopulatus Pandellé
f.n.sp.: Vorst, 1992: 102
Tachyporus pulchellus Mannerheim
f.n.sp.: Sterrenburg & Schülke, 1997: 22
Oligota parva Kraatz
f.n.sp.: Schilthuizen, 1983: 67, ingeburgerd
Cypha tarsalis (Luze)
f.n.sp.: Vorst, 1992: 102
Myrmecocephalus concinnus (Erichson)
Falagria concinna Erichson
f.n.sp.: Vorst, 1992: 102
Boreophilia eremita (Rye)
f.n.sp.: Vorst & Cuppen, 1996: 63
Hydrosmeeta eximia (Sharp)
f.n.sp.: Benick & Lohse, 1974: 88
Atheta fallaciosa (Sharp)
f.n.sp.: Vorst & Cuppen, 1996: 64
Atheta strandiella Brundin
f.n.sp.: Vorst & Cuppen, 1996: 66
Trichiusa immigrata Lohse
f.n.sp.: Vorst, 1992: 102
Meotica apicalis Benick
M. capitalis Mulsant & Rey
f.n.sp.: Vorst, 1992: 103

PSELAPHIDAE

- Bibloporus minutus* Raffray
f.n.sp.: Vorst, 1995b: 88
Biblopectus tenebrosus (Reitter)
f.n.sp.: Vorst, 1995b: 88
Biblopectus pusillus (Denny)
f.n.sp.: Vorst, 1995b: 88
Euplectus infirmus Raffray
f.n.sp.: Vorst, 1995b: 90
Euplectus bescidicus Reitter
f.n.sp.: Vorst, 1995b: 90
[*Euplectus brunneus* (Grimmer)] – Br 1725
misident.: Vorst, 1995b: 90

[*Leptoplectus spinolae* (Aubé)] – Br 1733

Euplectus spinolai Aubé

misident.: Vorst, 1995b: 90

Batrisodes buqueti (Aubé)

f.n.sp.: Vorst, 1995b: 94

Batrisodes unisexualis Besuchet

f.n.sp.: Vorst, 1995b: 94

[*Bythinus securiger* (Reichenbach)] – Br 1757

Bolbobythus securiger (Reichenbach)

misident.: Vorst, 1995b: 94

Tychus monilicornis Reitter

f.n.sp.: Vorst, 1995b: 95

[*Rybaxis laminata* (Motschulsky)] – Br 1751

Bryaxis laminata Motschulsky

samengev.: *Rybaxis longicornis* (Leach)

ref.: Castellini, 1984: 302; Vorst, 1995b: 86

Brachygluta simplicior Raffray

Brachygluta haematica simplicior Raffray

f.n.sp.: Vorst, 1995b: 95

Brachygluta sinuata (Aubé)

Brachygluta haematica sinuata (Aubé)

f.n.sp.: Vorst, 1995b: 96

Brachygluta perforata (Aubé) – Br 1747

misident.: Vorst, 1995b: 96

f.n.sp.: Vorst, 1996b: 135

[*Brachygluta haemoptera* (Aubé)] – Br 1743

misident.: Vorst, 1995b: 96

CANTHARIDAE

Cantharis paradoxa Hicker

f.n.sp.: Van Wielink, 1998: 207

Rhagonycha gallica Pic

f.n.sp.: Dahlgren, 1975: 102

ELATERIDAE

Agriotella picipennis (Bach)

f.n.sp.: Cuppen & Heijerman, 1997: 14

[*Cidnopus quercus* (Olivier)]

f.n.sp.: Heijerman, 1989: 24

misident.: Cuppen & Heijerman, 1992: 87

EUCNEMIDAE

Dirhagus lepidus (Rosenhauer)

f.n.sp.: Schilthuizen, 1988: 21

BUPRESTIDAE

Anthaxia salicis (Fabricius)

f.n.sp.: Van Aartsen & Heijerman, 1992b: 131

DRYOPIDAE

[*Dryops lutulentus* (Erichson)] – Br 2059

misident.: Drost, 1992b: 250

BYRRHIDAE

Curimopsis nigrita (Palm)

f.n.sp.: Sterrenburg, 1992: 77

[*Curimopsis paleata* (Erichson)] – Br 2125

Syncalypta paleata Erichson

misident.: Sterrenburg & Brugge, 1999: 7

[*Curimopsis setosa* (Waltl)] – Br 2126

Syncalypta setosa Waltl

misident.: Sterrenburg & Brugge, 1999: 7

NITIDULIDAE

[*Meligethes reclairei* Scholz] – Br 2169

samengev.: *Meligethes symphyti* (Heer)

ref.: Easton, 1953: 140; De Oude, 1999: 22

[*Epuraea abietina* Sahlberg] – Br 2217

samengev.: *Epuraea pallescens* (Stephens)

ref.: Audisio, 1980: 134

Epuraea distincta (Grimmer)

f.n.sp.: Vorst & Cuppen, 1996: 61

Pocadius adustus Reitter

f.n.sp.: De Oude, 1999: 17, 20

Glischrochilus quadrisignatus (Say)

f.n.sp.: Cuppen & De Oude, 1996: 1

MONOTOMIDAE

Monotoma quadricollis Aubé

f.n.sp.: Vorst, 1999: 155

CORTICARIIDAE

Latridius pseudominutus (Strand)

f.n.sp.: Bouvy & Vorst, 1996: 27

COLYDIIDAE

Colydium elongatum (Fabricius)

f.n.sp.: Vorst, 1994: 23

COCCINELLIDAE

Oenopia impustulata (Linnaeus)

f.n.sp.: Ziegler & Teunissen, 1992: 19

ANOBIIDAE

[*Ernobius densicornis* (Mulsant & Rey)] – Br 2555

samengev.: *Ernobius longicornis* (Sturm)

ref.: Johnson, 1966: 87

OEDEMERIDAE

Oedemera femoralis (Olivier)

Oncomera femorata (Fabricius)

f.n.sp.: Teunissen, 1993: 147

RHIPIPHORIDAE

Macrosiagon sp.

f.n.sp.: Heitmans et al., 1994: 206

CERAMBYCIDAE

Callidium aeneum (Degeer)

f.n.sp.: Cuppen, 1999: 145

CHRYSOMELIDAE

[*Donacia antiqua* Kunze] – Br 2932

misident.: Beenen & Winkelman, 1993: 14

Oulema duftschmidi (Redtenbacher)

f.n.sp.: Beenen & Winkelman, 1992: 169

Lachnaia sexpunctata (Scopoli)

f.n.sp.: Sterrenburg, 1989a: 88

- Phyllotreta procera* (Redtenbacher)
f.n.sp.: Poot, 1985: 69
- Longitarsus rutilus* (Illiger)
f.n.sp.: Beenen & Winkelman, 1993: 15
- Longitarsus agilis* (Rye)
f.n.sp.: Beenen & Winkelman, 1991: 46
- Longitarsus kutscherae* Rye
Longitarsus melanocephalus var. *kutscherae* Rye
f.n.sp.: Berger & Poot, 1970: 219
- Longitarsus plantagomaritimus* Dollman
f.n.sp.: Beenen & Winkelman, 1997: 154
- Longitarsus reichei* (Allard)
f.n.sp.: Beenen & Winkelman, 1992: 170
- Altica quercetorum quercetorum* Foudras
f.n.ssp.: Beenen & Winkelman, 1993: 15
opm.: onduidelijk is waarom Brakman (1966)
slechts ssp. *saliceti* Weise noemt.
- Altica oleracea breddini* Mohr
Haltica oleracea breddini Mohr
f.n.ssp.: Van Heijnsbergen, 1970: 110;
Beenen & Winkelman, 1993: 15
- Chaetocnema aerea* (Letzner)
f.n.sp.: Beenen & Winkelman, 1997: 154

BRUCHIDAE

- Bruchidius varius* (Olivier)
f.n.sp.: Sterrenburg, 1996: 129

APIONIDAE

- Taeniapion rufulum* (Wencker)
Apion rufulum Wencker
f.n.sp.: Gønget, 1997: 98; Alders &
Heijerman, 1999: 71
- Rhopalapion longirostre* (Olivier)
f.n.sp.: Kuijper-Nannenga, 1995: 4
- [*Catapion curtulum* (Desbrochers)]
f.n.sp.: Ehret, 1990: 246
misident.: Heijerman, 1993b: 37
- Oxystonia dimidiatum* (Desbrochers)
Apion pseudocerdo Dieckmann
f.n.sp.: Sterrenburg, 1989a: 89

CURCULIONIDAE

- Otiorhynchus crataegi* Germar
f.n.sp.: Palm, 1998: 205
- Phyllobius vespertinus* (Fabricius)
f.n.sp.: Vorst et al., 1999: 9
- Trachyphloeus angustisetulus* Hansen
f.n.sp.: Heijerman & Booij, 1983: 171
- Brachysonus hirtus* Boheman
f.n.sp.: Heijerman & Booij, 1983: 171
- Brachyderes lusitanicus* (Fabricius)
f.n.sp.: Edzes & Kleukers, 1994: 212
- Lixus angustatus* (Fabricius)
Lixomorphus algerus (Linnaeus)
f.n.sp.: Heijerman, 1993b: 24, 35
- Hexarthrum exiguum* (Boheman)
H. culinaris (Germar)
f.n.sp.: Uyttenboogaart, 1932: vii
misident.: Reclaire & Van der Wiel, 1934: 19

- f.n.sp.: De Jonge, 1988: 19
- Dicranthus majzlani* Kodada et al.
f.n.sp.: Kodada et al., 1992: 208
- Bagous rotundicollis* Boheman
f.n.sp.: Van der Velde et al., 1989: 57
- Bagous brevis* Gyllenhal
f.n.sp.: Heijerman, 1993b: 27, 36;
Cuppen & Heijerman, 1995: 46
- Dorytomus salicis* Walton
f.n.sp.: Van Aartsen & Heijerman, 1992a: 50
- Bradybatus kellneri* Bach
f.n.sp.: Heijerman & Alders, 1995: 148
- Curculio elephas* (Gyllenhal)
f.n.sp.: Heijerman, 1999: 65
- Pelenomus velaris* (Gyllenhal)
Phytobius velaris (Gyllenhal)
f.n.sp.: Sterrenburg, 1989a: 89
- Rutidosoma fallax* (Otto)
f.n.sp.: Heijerman, 1993a: 105
- Coeliodes nigratarsis* Hartmann
f.n.sp.: Heijerman, 1993b: 27, 36, 1993c: 183
- Trichosirocalus thalhammeri* (Schultze)
f.n.sp.: Heijerman, 1993b: 28, 36
- Ceutorhynchus ignitus* Germar
f.n.sp.: Heijerman et al., 1995: 102
- Ceutorhynchus turbatus* Schultze
f.n.sp.: Van den Berg & Van de Sande, 1999: 157
- Ceutorhynchus rhenanus* Schultze
f.n.sp.: Heijerman & Alders, 1999: 115
- Ceutorhynchus lampei* Brisout
f.n.sp.: Heijerman et al., 1995: 102
- Sirocalodes mixtus* (Mulsant & Rey)
f.n.sp.: Heijerman & Van den Berg, 1995: 177
- Gymnetron asellus* (Gravenhorst)
f.n.sp.: Heijerman & Alders, 1995: 147
- Miarus dulcinatus* (Kangas)
f.n.sp.: Sterrenburg, 1992: 78
- Rhynchaenus calceatus* (Germar)
f.n.sp.: Sterrenburg, 1989a: 90

Literatuur

- AARTSEN, B. VAN & TH. HEIJERMAN, 1992a. *Dorytomus salicis*, nieuw voor de Nederlandse fauna (Coleoptera: Curculionidae). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 52: 50-51.
- AARTSEN, B. VAN & TH. HEIJERMAN, 1992b. *Anthaxia salicis*, nieuw voor de Nederlandse fauna (Coleoptera: Buprestidae). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 52: 131-132.
- ALDERS, K., 1989. De Nederlandse soorten van het subgenus *Ophonus* s. str. (Coleoptera: Carabidae). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 49: 39-41.
- ALDERS, K. & TH. HEIJERMAN, 1999. *Taeniapion rufulum* nieuw voor de Nederlandse fauna (Coleoptera: Brentidae). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 59: 71-74.
- AUDISIO, P., 1980. VII. Kötet (Coleoptera III), 9. Füzet: Fénybogarak - Nitidulidae. – *Fauna Hungariae* 140:

- 1-171.
- BEENEN, R. & J. WINKELMAN, 1991. Aantekeningen over Chrysomelidae in Nederland 2 (Coleoptera). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 51: 45-46.
- BEENEN, R. & J. WINKELMAN, 1992. Aantekeningen over Chrysomelidae in Nederland 3 (Coleoptera). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 52: 169-170.
- BEENEN, R. & J. WINKELMAN, 1993. Naamlijst van de Nederlandse bladkevers (Coleoptera: Chrysomelidae). – *Nederlandse Faunistische Mededelingen* 5: 9-18.
- BEENEN, R. & J. WINKELMAN, 1997. Aantekeningen over Chrysomelidae in Nederland 4 (Coleoptera). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 57: 154-156.
- BENICK, G. & G. A. LOHSE, 1974. Callicerini. In: *Die Käfer Mitteleuropas* (H. Freude, K. W. Harde & G. A. Lohse eds) 5: 72-220. Goecke & Evers Verlag, Krefeld.
- BERG, C. VAN DEN & J. C. VAN DE SANDE, 1999. Ceutorhynchus turbatus new for The Netherlands (Coleoptera: Curculionidae). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 59: 157-159.
- BERGE HENEGOUWEN, A. L. VAN, 1986. Revision of the European species of Anacaena Thomson (Coleoptera, Hydrophilidae). – *Entomologica Scandinavica* 17: 393-407.
- BERGE HENEGOUWEN, A. L. VAN, 1988. Hydrochus megaphallus, a new and widespread European waterbeetle described from The Netherlands (Coleoptera, Hydrophilidae). – *Balfour-Browne Club Newsletter* 42: 18-21.
- BERGE HENEGOUWEN, A. L. VAN, 1992. Hydrophilidae. In: *De waterkevers van Nederland* (M. B. P. Drost, H. P. J. J. Cuppen, E. J. van Nieuwerkerken & M. Schrijer eds): 181-334. Uitgeverij KNNV, Utrecht.
- BERGER, C. J. M. & P. POOT, 1970. Nieuwe en zeldzame soorten voor de Nederlandse keverfauna I. – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 30: 213-221.
- BESUCHET, C., 1971. Ptiliidae. In: *Die Käfer Mitteleuropas* (H. Freude, K. W. Harde & G. A. Lohse eds) 3: 311-334. Goecke & Evers Verlag, Krefeld.
- BESUCHET, C., 1976. Contribution à l'étude des Ptiliides paléarctiques (Coleoptera). – *Bulletin de la Société entomologique Suisse* 49: 51-71.
- BOEKEN, M., 1987. *De loopkevers (Cicindelidae en Carabidae) van Nederland*: 1-155. Jeugdbondsuitgeverij, Utrecht.
- BOUVY, E. H. M. & O. VORST, 1996. Latridiidae. In: *Brand-stof. Een inventarisatie van de entomofauna van het natuurreservaat 'De Brand' in 1990* (J. W. van Zuijlen et al. eds): 27-28. Insektenwerkgroep KNNV-afdeling Tilburg, Tilburg.
- BRAKMAN, P. J., 1966. Lijst van Coleoptera uit Nederland en het omliggend gebied. – *Monographieën van de Nederlandsche Entomologische Vereeniging* 2: i-x, 1-219.
- CASTELLINI, G., 1984. Notulae Pselaphidologicae: II (Coleoptera). – *Redia* 68: 299-305.
- CUPPEN, J. G. M., 1988. Deronectes Sharp, verspreiding en habitat in Nederland (Coleoptera: Dytiscidae). – *Natuurhistorisch Maandblad* 77: 113-115.
- CUPPEN, J. G. M., 1989. [Samenvatting lezing over Nederlandse Hydraena-soorten] In: Foster, G. The Hague meeting 2023 May 1988. – *Balfour-Browne Club Newsletter* 44: 4-5.
- CUPPEN, J. G. M., 1999. Callidium aeneum, een nieuwe boktor (Coleoptera: Cerambycidae) voor Nederland. – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 59: 145-147.
- CUPPEN, J. G. M. & TH. HEIJERMAN, 1992. Cidnopus quercus vervallen voor de Nederlandse fauna (Coleoptera: Elateridae). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 52: 87-88.
- CUPPEN, J. G. M. & TH. HEIJERMAN, 1995. A description of the larva of Bagous brevis Gyllenhal, 1836 (Coleoptera: Curculionidae) with notes on its biology. – *Elytron* 9: 45-63.
- CUPPEN, J. G. M. & TH. HEIJERMAN, 1997. Agriotella picipennis, a new click beetle for The Netherlands (Coleoptera: Elateridae). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 57: 14-16.
- CUPPEN, J. G. M. & B. VAN MAANEN, 1998. Distribution and habitats of Berosus in The Netherlands (Coleoptera: Hydrophilidae). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 58: 213-223.
- CUPPEN, J. G. M. & J. DE OUDE, 1996. The genus Glichrochilus in The Netherlands (Coleoptera: Nitidulidae). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 56: 1-6.
- DAHLGREN, G., 1975. Zur Taxonomie der Gattungen Rhagonycha, Pseudocratosilis und Cratosilis (Col. Cantharidae). – *Entomologische Blätter für Biologie und Systematik der Käfer* 71: 100-112.
- DROST, M. B. P., 1989. Helophorus croaticus and H. pumilio in The Netherlands, with description of their larvae (Coleoptera: Hydrophilidae). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 49: 1-7.
- DROST, M. B. P., 1992a. Helophorus. In: *De waterkevers van Nederland* (M. B. P. Drost, H. P. J. J. Cuppen, E. J. van Nieuwerkerken & M. Schrijer eds): 182-194. Uitgeverij KNNV, Utrecht.
- DROST, M. B. P., 1992b. Dryopidae. In: *De waterkevers van Nederland* (M. B. P. Drost, H. P. J. J. Cuppen, E. J. van Nieuwerkerken & M. Schrijer eds): 242-250. Uitgeverij KNNV, Utrecht.
- DROST, M. B. P., 1999. Lordithon pulchellus, nieuw voor de Nederlandse fauna (Coleoptera: Staphylinidae). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 59: 171-172.
- EASTON, A. M., 1953. What is Meligethes reclairei Scholz (Coleoptera: Nitidulidae)? – *Entomologist's Monthly Magazine* 89: 140.
- EDZES, H. T. & R. M. J. C. KLEUKERS, 1994. Brachyderes lusitanicus, een opvallende snuitkever nieuw voor de Nederlandse en Belgische fauna (Coleoptera: Curculionidae). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 54: 212-215.
- EHRET, J.-M., 1990. Les Apions de France: clés d'identification commentées (Coleoptera Curculionidae Apioninae). – *Bulletin Mensuel de la Société Linnéenne de Lyon* 59: 209-292.
- EVERTS, E., 1898. *Coleoptera Neerlandica. De schildvleugelige insecten van Nederland en het aangrenzend gebied* 1: i-viii, 1-677. Martinus Nijhoff, Den Haag.
- FÜRSCH, H., 1992. Coccinellidae. In: *Die Käfer Mittel-*

- europas* (H. Freude, K. W. Harde & G. A. Lohse eds) 13: 164-170. Goecke & Evers Verlag, Krefeld.
- GIJZEN, T. VAN, 1988. Kleine mededeling 8. Harpalus sulphuripes (Germar) f.n.sp. – *Nieuwsbrief European Invertebrate Survey - Nederland* 18: 3.
- GØNGET, H., 1997. The Brenthididae (Coleoptera) of Northern Europe. – *Fauna Entomologica Scandinavica* 34: 1-289.
- HEIJERMAN, TH., 1989. Cidnopus quercus (Olivier). In: *Coleopterologische informatie* (J. Huijbregts & J. Krikken eds). – *Nieuwsbrief European Invertebrate Survey - Nederland* 19: 23-24.
- HEIJERMAN, TH., 1993a. Rutidisoma fallax en R. globulus: diagnostiek, biologie en verspreiding (Coleoptera: Curculionidae). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 53: 105-113.
- HEIJERMAN, TH., 1993b. Naamlijst van de snuitkevers van Nederland en het omliggend gebied (Curculionoidea: Curculionidae, Apionidae, Attelabidae, Urodontidae, Anthribidae en Nemonychidae). – *Nederlandse Faunistische Mededelingen* 5: 19-46.
- HEIJERMAN, TH., 1993c. Coeliodes nigratarsis nieuw voor de Nederlandse fauna (Coleoptera: Curculionidae). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 53: 183-184.
- HEIJERMAN, TH., 1999. Curculio elephas nieuw voor de Nederlandse fauna (Coleoptera: Curculionidae). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 59: 65-67.
- HEIJERMAN, TH. & K. ALDERS, 1995. Gymnetron asellus en Bradybatus kellneri: twee nieuwe snuitkevers voor de Nederlandse fauna (Coleoptera: Curculionidae). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 55: 147-148.
- HEIJERMAN, TH. & K. ALDERS, 1999. Ceutorhynchus rhenanus nieuw voor de Nederlandse fauna (Coleoptera: Curculionidae). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 59: 115-118.
- HEIJERMAN, TH., K. ALDERS & H. T. EDZES, 1995. Ceutorhynchus hampei en C. ignitus: twee snuitkevers van Berteroa incana, nieuw voor de Nederlandse fauna (Coleoptera: Curculionidae). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 55: 102-104.
- HEIJERMAN, TH. & K. VAN DEN BERG, 1995. Het genus Sirocalodes in Nederland (Coleoptera: Curculionidae). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 55: 177-181.
- HEIJERMAN, TH. & C. J. H. BOOIJ, 1983. Bodembewonende snuitkevers (Coleoptera: Curculionidae). – *Natuurhistorisch Maandblad* 72: 164-172.
- HEIJERMAN, TH. & J. MUILWIJK, 1992. Asaphidion stierlini, een derde soort uit de A. flavipes groep in Nederland (Coleoptera: Carabidae). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 52: 13-18.
- HEIJNSBERGEN, S. VAN, 1970. Coleoptera, nieuw voor de Nederlandse fauna. – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 30: 109-110.
- HEITMANS, W. R. B., T. M. J. PEETERS, J. DE ROND & J. SMIT, 1994. A survey of the Western European Rhipiphoridae including the first record of a Macrosiagon species in The Netherlands (Coleoptera). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 54: 201-211.
- HIEKE, F., 1973. Beitrag zur Synonymie der paläarktischen Amara-Arten (Coleoptera, Carabidae). – *Deutsche Entomologische Zeitschrift N.F.* 20: 1-125.
- HUIJBREGTS, J. & J. KRIKKEN, 1985. Overzicht van de wijzigingen in de lijst van Nederlandse kevers (1966-1984). – *Nieuwsbrief European Invertebrate Survey - Nederland* 16: 23-30.
- HUIJBREGTS, J. & J. KRIKKEN, 1988. Aanvullingen op de lijst van Nederlandse kevers (1985-1986). – *Nieuwsbrief European Invertebrate Survey - Nederland* 18: 7-8.
- JÄCH, M.A., 1988. Revisional notes on the Hydraena riparia species complex (Coleoptera: Hydraenidae). – *Aquatic Insects* 10: 125-139.
- JOHNSON, C., 1966. The Fennoscandian, Danish and British species of the genus Ernobius Thomson (Col. Anobiidae) – *Opuscula Entomologica* 31: 81-92.
- JONGE, J. T. DE, 1988. Opmerkelijke mijten en insecten in en om gebouwen in 1986. – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 48: 18-19.
- KANAAR, P., 1979a. Naamlijst van de in Nederland en het omliggende gebied voorkomende Histeridae (Coleoptera). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 39: 23-26.
- KANAAR, P., 1979b. Praktische wenken voor de studie van de Histeridae (Coleoptera). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 39: 35-40.
- KATSCHAK, G., 1989. A finding of Nephus (Bipunctatus) includens Kirsch in the Netherlands. – *Coccinella* 2: 36.
- KODADA, J., M. HOLECOVA & L. BEHNE, 1992. The genus Dicranthus I. Taxonomic revision, karyology and notes on the biology (Coleoptera: Curculionidae). – *Koleopterologische Rundschau* 62: 195-211.
- KUIJPER-NANNENGA, J. L., 1995. Rhopalapion longirostre nieuw voor Nederland: een grote sprong noordwaarts (Coleoptera: Apionidae). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 55: 4-5.
- LINDROTH, C., 1986. The Carabidae (Coleoptera) of Fennoscandia and Denmark [2]. – *Fauna Entomologica Scandinavica* 15 (2): 229-497.
- MUILWIJK, J. & TH. HEIJERMAN, 1991. Asaphidion curtum, een tweede soort uit de A. flavipes groep in Nederland (Coleoptera: Carabidae). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 51: 145-152.
- NIEUKERKEN, E. J. VAN, 1982. Handleiding voor het project waterkevers (Coleoptera). – *Instructies voor medewerkers EIS-Nederland* 6: 1-28.
- OUDE, J. DE, 1999. Naamlijst van de glanskevers van Nederland en het omliggend gebied (Coleoptera: Nitidulidae & Brachypteridae). – *Nederlandse Faunistische Mededelingen* 8: 11-32.
- PALM, E., 1998. Otiorhynchus (Tourneria) crataegi, found in The Netherlands (Coleoptera: Curculionidae). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 58: 205-206.
- POOT, P., 1985. De kevers van de Bemelerhei. – *Publicaties van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg* 34: 68-71.
- POOT-VAN DER GAARDEN, C. B. & P. POOT (eds), 1977. *Kevers in kleur*: 1-185. Moussault, Baarn.
- PUTHZ, V., 1972. Nachtrag zur Faunistik der mitteleu-

- ropäischen Steninen (Col., Staph.). – *Entomologische Blätter für Biologie und Systematik der Käfer* 68: 150-152.
- PUTHZ, V., 1974. Was ist *Stenus rogeri* Kraatz, 1857? – *Beiträge zur Entomologie* 24: 311-314.
- RECLAIRE, A. & P. VAN DER WIEL, 1934. Bijdrage tot de kennis der Nederlandsche kevers, I. – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 9: 11-19.
- REŠKA, M., 1994. Bestimmungstabellen der mitteleuropäischen Arten der Gattungen *Micrambe* Thomson und *Cryptophagus* Herbst (Insecta: Coleoptera: Cryptophagidae). – *Annalen des Naturhistorischen Museums Wien* 96B: 247-342.
- SCHILTHUIZEN, M., 1983. Interessante Coleoptera van het eiland Voorne (III). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 43: 65-68.
- SCHILTHUIZEN, M., 1988. *Dirhagus lepidus* in Nederland gevonden! – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 48: 21-22.
- SCHILTHUIZEN, M., 1989. Nieuwe gegevens over de Nederlandse choleviden-fauna (Coleoptera: Cholevidae). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 49: 61-64.
- SCHÖDL, S., 1993. Revision der Gattung *Berosus* Leach 3. Teil: Die paläarktischen und orientalischen Arten der Untergattung *Berosus* s.str. (Coleoptera: Hydrophilidae). – *Koleopterologische Rundschau* 63: 189-233.
- STERRENBURG, F. C. F., 1989a. Ergänzungen zur Käferfauna der Niederlande (Coleoptera). – *Entomologische Blätter für Biologie und Systematik der Käfer* 85: 81-92.
- STERRENBURG, F. C. F., 1989b. *Stromatium fulvum* Villers (Coleoptera, Cerambycidae) in den Niederlanden nachgewiesen. – *Entomologische Blätter für Biologie und Systematik der Käfer* 85: 93-94.
- STERRENBURG, F. C. F., 1992. Ergänzungen zur Käferfauna der Niederlande (Coleoptera). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 52: 77-80.
- STERRENBURG, F. C. F., 1996. *Bruchidius varius*, eerste melding uit Nederland (Coleoptera: Bruchidae). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 56: 129-130.
- STERRENBURG, F. C. F., 1997. Ergänzungen zur Staphylinidenfauna der Niederlande 2 (Coleoptera: Staphylinidae). – *Nederlandse Faunistische Mededelingen* 7: 27-30.
- STERRENBURG, F. C. F. & B. BRUGGE, 1999. De genera *Curimopsis* en *Syncalyptra* in Nederland (Coleoptera: Byrrhidae). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 59: 7-9.
- STERRENBURG, F. C. F. & M. SCHÜLKE, 1997. Ergänzungen zur Staphylinidenfauna der Niederlande 1 (Coleoptera: Staphylinidae). – *Nederlandse Faunistische Mededelingen* 7: 15-26.
- STUIVENBERG, F. VAN, 1997. Tabel en verspreidingsatlas van de Nederlandse Steninae (Coleoptera: Staphylinidae). – *Nederlandse Faunistische Mededelingen* 6: 1-60.
- SUNDT, E., 1971. *Acrotichis*. In: *Die Käfer Mitteleuropas* (H. Freude, K. W. Harde & G. A. Lohse eds) 3: 335-342. Goecke & Evers Verlag, Krefeld.
- TEUNISSEN, A. P. J. A., 1993. *Oncomera femorata*, nieuw voor de Nederlandse fauna (Coleoptera: Oedemeridae). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 53: 147-148.
- TEUNISSEN, A. P. J. A., 1997. Twee prachtkevers nieuw voor de Nederlandse fauna (Coleoptera: Buprestidae). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 57: 197-199.
- TEUNISSEN, A. P. J. A., 1998. Nieuwe en zeldzame boktorren voor de Nederlandse fauna (Coleoptera: Cerambycidae). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 58: 11-14.
- TURIN, H., 1985. Enkele opmerkingen over thermofiele loopkevers van de Bemelerberg. – *Publicaties van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg* 34: 72-73.
- TURIN, H., 1990. Naamlijst voor de Nederlandse loopkevers (Coleoptera: Carabidae). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 50: 61-72.
- TURIN, H., 2000. De Nederlandse loopkevers, verspreiding en oecologie (Coleoptera: Carabidae). – *Nederlandse Fauna* 3: 1-666.
- TURIN, H. & E. PENTERMAN, 1985. Dertig jaar loopkeveronderzoek met vangpotten. – *Nieuwsbrief European Invertebrate Survey - Nederland* 16: 35-46.
- UHLIG, M. & F. C. F. STERRENBURG, 1990. Die Gattung *Erichsonius* Fauvel (Coleoptera, Staphylinidae) in den Niederlanden. – *Entomologische Blätter für Biologie und Systematik der Käfer* 86: 166-174.
- UYTTENBOOGAART, D. L., 1932. [*Otiorrhynchus singularis* L., *Xyleborus saxeseni* Ratz., *Pityophthorus glabratus* Eichh., *Xylosandrus morigerus* Blandf. Lijst met interessante vangsten]. In: Verslag van de vijf-en-zestigste wintervergadering der Nederlandsche Entomologische Vereeniging. – *Tijdschrift voor Entomologie* 75: v-viii.
- VELDE, G. VAN DER, C. J. KOK & H. J. W. T. VAN VORSTENBOSCH, 1989. *Bagous rotundicollis*, new for The Netherlands, feeding on water lily leaves (Coleoptera: Curculionidae). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 49: 57-60.
- VORST, O., 1988. *Neuraphes plicicollis* nieuw voor de Nederlandse fauna (Coleoptera: Scydmaenidae). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 48: 162-163.
- VORST, O., 1992. Enige Staphylinidae nieuw voor de Nederlandse fauna (Coleoptera). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 52: 101-103.
- VORST, O., 1993. *Ptinella errabunda* nieuw voor de Nederlandse fauna (Coleoptera: Ptiliidae). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 53: 174-175.
- VORST, O., 1994. *Colydium elongatum* nieuw voor de Nederlandse fauna (Coleoptera: Colydiidae). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 54: 23-25.
- VORST, O., 1995a. Het genus *Ochtheophilum* in Nederland (Coleoptera: Staphylinidae). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 55: 73-78.
- VORST, O., 1995b. An annotated list of the Dutch Pselaphidae (Coleoptera). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 55: 85-101.
- VORST, O., 1996a. *Othius laeviusculus* nieuw voor de Nederlandse fauna (Coleoptera: Staphylinidae). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 56: 104-106.

- VORST, O., 1996b. *Brachygluta perforata* in The Netherlands (Coleoptera: Pselaphidae). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 56: 135.
- VORST, O., 1997. An annotated list of the Dutch Scydmaenidae (Coleoptera). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 57: 185-196.
- VORST, O., 1999. *Monotoma quadricollis* Aubé, an overlooked species (Coleoptera: Monotomidae). – *Koleopterologische Rundschau* 69: 153-156.
- VORST, O. & J. G. M. CUPPEN, 1996. Vijf kevers nieuw voor de Nederlandse fauna uit het Naardermeer (Coleoptera: Ptiliidae, Staphylinidae, Nitidulidae). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 56: 61-71.
- VORST, O. & J. HUIJBREGTS, 1998. *Anotylus mutator* nieuw voor de Nederlandse fauna (Coleoptera: Staphylinidae). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 58: 155-160.
- VORST, O., F. VAN NUNEN, H. EDZES, G. VAN EE, A. P. J. A. TEUNISSEN, J. HUIJBREGTS & J. MUILWIJK, 1999. Excursieverslag Huis ter Heide - 9 mei 1998. – *Sektie Everts Info* 45: 5-9.
- WIELINK, P. S. VAN, 1998. *Cantharis paradoxa* nieuw voor de Nederlandse fauna (Coleoptera: Cantharidae). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 58: 207-211.
- ZIEGLER, H. W. & A. P. J. A. TEUNISSEN, 1992. *Oenopia impustulata*, eine für die Niederlande neue Coccinellide (Coleoptera: Coccinellidae). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 52: 19-21.

Geaccepteerd 15.xi.2000.